Information till livsmedelsföretagare

# Alkoholhaltiga drycker

## - tillverkning och märkning

# Innehåll


1 Inledning ..... 4
1.1 Omfattning ..... 4
2 Registrering och kontroll ..... 4
3 Import ..... 5
4 Allmänt om tillverkning och märkning av vin ..... 5
4.1 Vin (av druvor) ..... 5
4.2 Regler för vinframställning m.m. ..... 6
4.3 Regler för vintillverkning i Sverige ..... 8
4.3.1 Nationella anpassningar ..... 9
4.4 Höjning av alkoholhalten ..... 9
4.5 Märkning av vin ..... 10
4.5.1 Obligatorisk märkning ..... 11
4.5.2 Frivillig märkning ..... 15
4.5.3 Tillämpningsföreskrifter om frivillig märkning ..... 16
5 Märkning av övriga alkoholhaltiga drycker ..... 17
5.1 Aromatiserade vinprodukter ..... 17
5.1.1 Näringsdeklaration och ingrediensförteckning ..... 17
5.2 Spritdrycker ..... 18
5.3 Cider ..... 19
5.4 Övriga alkoholhaltiga drycker ..... 19
6 Förpackningsstorlekar ..... 19
7 Övrig lagstiftning ..... 19
8 Var hittar jag lagstiftningen? ..... 20

# 1 Inledning

Denna informationsskrift är en hjälp för att hitta i det omfattande regelverk som finns inom området alkoholhaltiga drycker. Syftet är alltså inte i första hand att tolka regelverket.

## 1.1 Omfattning

Informationsskriften tar endast upp regler inom Livsmedelverkets ansvarsområde. För regler som handlar om tillverkning, lagring och införsel av alkohol hänvisas dessutom till andra myndigheter, bland andra:

- **Skatteverket, Storföretagsregionen, Ludvikakontoret** godkänner upplagshavare eller registrerar varumottagare så att man har rätt till partihandel, vilket är ett krav för att kunna sälja dryckerna. Rätt till partihandel krävs även för att få importera alkoholdrycker. För att få tillverka sprit och alkoholdrycker krävs också ett godkännande som upplagshavare.
- **Folkhälsomyndigheten** bedriver tillsyn av teknisk sprit (handel, införsel och import), alkoholhaltiga preparat (handel) och sprit och alkoholdrycker (tillverkning och partihandel). De som säljer teknisk sprit ska dessutom anlita ett ackrediterat kontrollorgan som utför extern kontroll. Företag som tillverkar och säljer alkoholdrycker och teknisk sprit behöver lämna in statistiska uppgifter till Folkhälsomyndigheten.
- **Jordbruksverket** handlägger ärenden som rör statistik om produktion.

Andra myndigheter som kan beröras är bland annat den **lokala Miljö- och hälsoskyddsnämnden** eller motsvarande, **Tullverket** och **Räddningsverket.**

# 2 Registrering och kontroll

Verksamheter som tillverkar, lagrar eller bedriver handel med alkoholhaltiga drycker ska uppfylla de allmänna hygien- och lokalkraven.

Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien.

Registrering och godkännande – stödjande information i Kontrollwiki

Verksamheter som hanterar alkoholhaltiga drycker ska, som andra verksamheter där livsmedel hanteras, upprätta ett riskbaserat (HACCP-baserat) system för den egna kontrollen.

Fördelning av registrerings- och kontrollansvaret framgår av 23 och 25 §§ livsmedelsförordningen:

SFS 2006:813

Där stadgas att Livsmedelsverket har kontrollansvaret för verksamheter där bland annat vin (av druvor, inte fruktvin), aromatiserade vinprodukter och spritdrycker tillverkas. Livsmedelsverket har också enligt livsmedelsförordningen kontroll över Systembolagets butiker.

För tillverkning av fruktvin, öl, cider, ”alkoläsk” och blanddrycker faller kontrollansvaret som regel på kommunernas miljö- och hälsoskyddsnämnd eller motsvarande.

# 3 Import

För import av vin från länder utanför EU krävs **följedokument,** så kallat VI-1-dokument och/eller VI-2-blankett.
Kommissionens förordning (EU) 2018/273 – se artikel 20 – 27 i, samt bilagorna VII

# 4 Allmänt om tillverkning och märkning av vin

Märkningsreglerna är olika för olika kategorier av drycker, till exempel vin producerat utanför EU, mousserande viner, spritdrycker över 15 volymprocent och alkoholdrycker mellan 1,2–15 volymprocent.

- För alkoholdrycker (inte vin) upp till 15 volymprocent gäller generella märknings-bestämmelser om livsmedelsinformation till konsumenterna.
  Förordning (EU) nr 1169/2011
- För samtliga kategorier gäller kravet på identifikationsmärkning.
  SLVFS 1993:20
- För de olika kategorierna **spritdrycker** med alkoholhalt över 15 volymprocent och **vin** gäller därutöver specialbestämmelser utgivna i EU-förordningar.

## 4.1 Vin (av druvor)

EU har utfärdat regler för vintillverkning. De gäller bland annat vilka druvor som får användas, vilka ämnen som får tillsättas, vilka processhjälpmedel och behandlingar som är tillåtna, villkor för blandning av viner och regler om hur viner ska och får märkas. För att vin ska få säljas inom EU för direkt konsumtion måste det ha tillverkats och märkts i enlighet med de här reglerna.

## 4.2 Regler för vinframställning m.m.

Generellt gäller att vin som har släppts ut på marknaden och som följer de bestämmelser som var tillämpliga då det producerades och märktes får säljas till dess att lagren tömts. Årgångsvin behöver alltså under dessa förutsättningar inte märkas om ifall det var märkt enligt gällande lagstiftning när det första gången sattes på marknaden.

### Förordning (EU) nr 1308/2013

De grundläggande vinreglerna finns samlade i EU-förordningen 1308/2013.

Förordning (EU) nr 1308/2013

I denna förordning finns de grundläggande vinreglerna på ett samlat ställe. Nedan följer hänvisningar till de för vinsektorn relevanta artiklar i förordningarna (EU) nr 1308/2013 och eventuella tillämpningsbestämmelser som reglerar detaljer i kraven:

- **Analysmetoder,** artiklarna 80.5 och 91 d. Tillämpningsföreskrifter i kommissionens förordning (EU) 2019/935.
- **Oenologiska** (= vinframställnings-) **metoder och restriktioner,** artikel 80. Tillämpningsföreskrifter om oenologiska metoder och behandlingar finns i kommissionens förordning (EU) 2019/934.
- **Ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar och traditionella uttryck,** artikel 92–113. Tillämpningsbestämmelser finns i artikel 2–39 i kommissionens förordning (EU) 2019/33.
- **Märkning och presentation**, artikel 117–121. Tillämpningsbestämmelser finns i artikel 40–55 i förordning (EU) 2019/33.
- **Definitioner**, del IV i bilaga II.
- **Kategorier av vinprodukter och alkoholhalter,** del II i bilaga VII.
- **Berikning, syrning och avsyrning i vissa vinodlingszoner och avalkoholisering,** del I i bilaga VIII.
- **Restriktioner**, del II i bilaga VIII.
- **Vinodlingszoner**, tillägg I i bilaga VII.

## Förordning (EU) nr 251/2014

Förordning (EU) nr 251/2014 innehåller bestämmelser om definition, beskrivning, presentation och märkning av aromatiserade vinprodukter. Den ersätter den tidigare gällande förordningen (EEG) nr 1601/91.

Förordning (EU) nr 251/2014

Aromatiserade vinprodukter som inte uppfyller kraven i den nya förordningen men som har framställts före den 28 mars 2015 i enlighet med förordning (EEG) nr 1601/91 får släppas ut på marknaden till dess att lagren är uttömda. Ytterligare övergångsbestämmelser finns i artikel 36 i förordning (EU) nr 251/2014.

**Tillämpningsföreskrifter till bestämmelserna om vin** i den del det berör Livsmedelsverkets ansvarsområde finns bland annat i kommissionens förordningar:

- **(EU) 2019/934** om oenologiska metoder och restriktioner för vinframställning.
- **(EU) 2019/935** om analysmetoder för bestämning av vinprodukters fysiska, kemiska och organoleptiska egenskaper.
- **(EU) 2018/273** bland annat när det gäller handeln med produkter inom vinsektorn med tredje land.
- **(EU) 2018/274** bland annat om register som ska föras inom vinsektorn.
- **(EU) 2019/33** när det gäller skyddade ursprungsbeteckningar, och geografiska beteckningar, traditionella uttryck, märkning och presentation av vissa vinprodukter.
- **(EU) 2019/34** bland annat om ansökningar om skydd av ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar och traditionella uttryck, och registret över skyddade namn.

Det är bra att känna till att det i tillämpningsförordningarna fortfarande finns hänvisningar till tidigare gällande vinförordningar. De tidigare gällande vinförordningarna som det kan finnas hänvisningar till är:

- **Rådets förordning (EG) nr 479/2008** av den 29 april 2008 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin, om ändring av förordningarna (EG) nr 1493/1999, (EG) nr 1782/2003, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 3/2008 samt om upphävande av förordningarna (EEG) nr 2392/86 och (EG) nr 1493/1999.
- **Rådets förordning (EG) nr 1234/2007** av den 22 oktober 2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter (”förordningen om en samlad marknadsordning”).
- **Kommissionens förordning (EG) nr 436/2009** av den 26 maj 2009 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 479/2008 när det gäller vinodlingsregistret, de obligatoriska deklarationerna och framtagningen av uppgifter

för marknadsuppföljning, följedokumenten vid transport av produkter och de register som ska föras inom vinsektorn.

- **Kommissionens förordning (EG) nr 555/2008** av den 27 juni 2008 om tillämpningsföreskrifter för förordning (EG) nr 479/2008 av den 29 april 2008 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin när det gäller stödprogram, handel med tredjeländer, produktionskapacitet och kontroller inom vinsektorn.
- **Kommissionens förordning (EG) nr 606/2009** av den 10 juli 2009 om vissa tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 479/2008 beträffande kategorier av vinprodukter, oenologiska metoder och restriktioner som ska tillämpas på dessa.
- **Kommissionens förordning (EG) nr 607/2009** av den 14 juli 2009 om vissa tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 479/2008 när det gäller skyddade ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar, traditionella uttryck, märkning och presentation av vissa vinprodukter.

De två första förordningarna har ersatts av:

Förordning (EU) nr 1308/2013

I bilaga XIV till förordning (EU) nr 1308/2013 finns en jämförelsetabell där det framgår vilka bestämmelser i förordning (EG) nr 1234/2007 som motsvarar de nya bestämmelserna i förordning (EU) nr 1308/2013. Man kan även behöva titta i jämförelsetabellen i bilaga XXII till förordning (EG) nr 1234/2007 för att se vilka bestämmelser i förordning (EG) nr 479/2008 som motsvarar bestämmelserna i förordning (EG) nr 1234/2007.

## 4.3 Regler för vintillverkning i Sverige

Livsmedelsverkets föreskrifter, LIVSFS 2026:2, om vinframställning kompletterar EU-förordningarna om vin.

LIVSFS 2026:2

De svenska reglerna innehåller regler om höjning av den naturliga alkoholhalten, och om ansökan om godkännande för att få märka vin med årgång och druvsort samt druvsortsvin.

Dessutom finns regler om undantag från kravet om att återta sina biprodukter. Undantaget gäller för producenter som under ett vinår producerar högst 50 hektoliter vin eller must på den egna anläggningen. Med vinår avses perioden från den 1 augusti till den 31 juli följande år.

Slutligen tillåts uttrycket ”vin” i märkning och presentation på produkter som har framställts genom jäsning av andra bär och frukter än druvor. Förutsättningen är att uttrycket åtföljs av namnet på bäret eller frukten i ett sammansatt ord, till exempel ”päronvin” eller ”blåbärsvin”.

### 4.3.1 Nationella anpassningar

I huvudsak är vinområdet reglerat med gemensamma bestämmelser, men i vissa delar lämnar EU-förordningarna öppet för nationella regler.

De nationella anpassningar som har gjorts hittills är att **Jordbruksverket**, **Livsmedelsverket** och **Folkhälsomyndigheten** utsetts till behöriga myndigheter inom sina respektive ansvarsområden. Livsmedelsverket har utsetts till laboratorium för att utföra officiella analyser inom vinsektorn.

Livsmedelsverket ansvarar bland annat för frågor som gäller märkning, tillsatser, analysmetoder och intyg vid export samt kontroll av tillverkningsanläggningar bland annat vad gäller livsmedelshygien, redlighetsaspekter och användningen av olika oenologiska metoder.

## 4.4 Höjning av alkoholhalten

Av artikel 80 i och bilaga VIII till förordning (EU) nr 1308/2013 framgår vissa metoder som är tillåtna vid framställning av vin.

Förordning (EU) nr 1308/2013

Enligt bilaga VIII, del I, punkt B, får sackaros (vanligt socker) användas för höjning av alkoholhalten (berikning) genom **chaptalisering** (som innebär att socker tillsätts till musten) av färska druvor, delvis jäst druvmust eller ungt icke färdigjäst vin och för druvmust, (för Sverige) i vinodlingszon A. Tidigare behövde berikning anmälas i förväg till Livsmedelsverket. Nu behövs inte längre en anmälan.

LIVSFS 2026:2 – 2 §

Bestämmelser om att särskilda **register** ska föras över mottagna och avsända vinprodukter finns i:

Förordning (EU) 2018/274

Det är fysiska och juridiska personer samt sammanslutningar av sådana personer som i sin näringsverksamhet innehar vinprodukter som enligt artikel 147.2 i förordning (EU) nr 1308/2013 är skyldiga att föra register. I registret ska bland annat antecknas vilka behandlingar som har utförts. Den som är skyldig att föra register ska också föra register över vissa uppräknade produkter, exempelvis **sackaros** och **koncentrerad druvmust**. Se artikel 13–21 i förordning (EU) 2018/274.

## 4.5 Märkning av vin

Märkningsbestämmelser för vin finns i:
Förordning (EU) nr 1308/2013 – artikel 117–121 och i
förordning (EU) 2019/33 – artikel 40 – 55

Dessutom gäller

- LIVSFS 2026:2 - Livsmedelsverkets föreskrifter om vinprodukter.
- SLVFS 1993:20 – Livsmedelverkets föreskrifter om identifikationsmärkning av livsmedelspartier.
- Förordning (EU) nr 1169/2011 – om livsmedelsinformation till konsumenterna.
- STAFS 2017:1 – Swedacs föreskrifter om färdigförpackade varor.

Definitionen av **vin** enligt del II i bilaga VII till förordning (EU) nr 1308/2013 är den produkt som framställs uteslutande genom total eller partiell alkoholjäsning av krossade eller okrossade färska druvor eller av druvmust (jämför dock regler om fruktvin i samma bilaga). Vin ska bland annat:

- ha en verklig alkoholhalt (efter tillåten berikning) av lägst 8,5 volymprocent om vinet härrör från druvor som uteslutande skördats i zon A och B (annars 9 volymprocent) och högst 15 volymprocent (undantag kan göras upp till 20 volymprocent för vissa fastställda vinodlingsområden, se punkt 1 c i del II i bilaga VII till förordning (EU) nr 1308/2013 (Sverige tillhör zon A enligt tillägg 1 till bilaga VII till (EU) nr 1308/2013)). Vin med skyddad ursprungs- eller geografisk beteckning kan dock genom undantag ha en verklig alkoholhalt av lägst 4,5 volymprocent och högre än 15 volymprocent för viner med skyddad ursprungsbeteckning som har framställts utan berikning.
- ha en total syrahalt uttryckt som vinsyra på minst 3,5 g/l eller 46,6 mval/l.

I bilagan räknas olika kategorier av vinprodukter upp:

1. Vin.
2. Ungt icke färdigjäst vin.
3. Likörvin.
4. Mousserande vin.
5. Mousserande kvalitetsviner.
6. Mousserande kvalitetsviner av aromatisk typ.
7. Mousserande vin med tillsatt koldioxid.
8. Pärlande vin.
9. Pärlande vin med tillsatt koldioxid.
10. Druvmust.
11. Delvis jäst druvmust.
12. Delvis jäst druvmust framställd av lätt torkade druvor.
13. Koncentrerad druvmust.
14. Rektifierad koncentrerad druvmust,
15. Vin från lätt torkade druvor.
16. Vin av övermogna druvor.
17. Vinättika.

### 4.5.1 Obligatoriska uppgifter

Obligatoriska uppgifter enligt artikel 119 i förordning (EU) nr 1308/2013 är:

- **Kategorin vinprodukt** enligt del II i bilaga VII (ej obligatoriskt om skyddad ursprungs/geografisk beteckning har angetts).
- **För vin med skyddad ursprungs-/geografisk beteckning**: uttrycket skyddad geografisk ursprungsbeteckning eller skyddad geografisk beteckning och namnet på den beteckningen, ej obligatoriskt om traditionellt uttryck angetts.
- För vinprodukter som har genomgått en **behandling för avalkoholisering** i enlighet med bilaga VIII del I avsnitt E, ska kategorin åtföljas av

- termen *avalkoholiserad* om produktens verkliga alkoholhalt är högst 0,5 volymprocent, eller
- termen *delvis avalkoholiserad* om produktens verkliga alkoholhalt är över 0,5 volymprocent och ligger under minsta verkliga alkoholhalt för kategorin före avalkoholisering.

*Läs även om kommande regler om märkning av avalkoholiserat vin längst ned i detta avsnitt.*

- **Bäst före-datum**: Avalkoholiserade vinprodukter som har en verklig alkoholhalt på under 10 volymprocent ska märkas med datum för minsta hållbarhet i enlighet med artikel 9.1 f i förordning (EU) nr 1169/2011.
    - **Verklig alkoholhalt i volymprocent:** ska anges som hel eller halv volym-procentandel och får inte avvika mer än 0,5 volymprocentenheter från den alkoholhalt som fastställdes i analysen (med undantag för vissa kategorier av vinprodukter, till exempel mousserande och pärlande vin, där motsvarande gräns är 0,8 volymprocentenheter).
      Förordning (EU) 2019/33, – artikel 44
    - **Nominell volym**, reglering av tillåtna volymangivelser samt storleken på dessa angivelser.
      STAFS 2017:1
    - **Härkomst/ursprungsbeteckning**, se artikel 45 i förordning (EU) 2019/33.
    - **Uppgift om tappningsföretaget** eller för alla olika mousserande viner namnet på producenten eller leverantören enligt artikel 46 i förordning (EU) 2019/33.
    - **Uppgift om importören** för importerade viner, se artikel 46.4 i förordning (EU) 2019/33.
    - För alla olika mousserande viner: **uppgift om sockerhalten**, se artikel 47 i förordning (EU) 2019/33.
    - **Uppgift om tillsatt koldioxid** för vissa mousserande och pärlande viner enligt artikel 48 i förordning (EU) 2019/33.
    - **Varupartiets identifikationsmärkning och partiets löpnummer**:
      SLVFS 1993:20.
    - Märkning med **ingredienser som orsakar allergi eller intolerans**, så kallade allergener, enligt förordning artikel 9.1 c i förordning (EU) nr 1169/2011, ska för sulfiter/svaveldioxid, ägg och mjölk anges enligt artikel 41 i förordning (EU) 2019/33.

De obligatoriska uppgifterna som avses i artikel 119 i förordning (EU) nr 1308/2013 ska anges inom **samma synfält** på behållaren med tydliga, läsbara, outplånliga bokstäver, urskiljbara från övriga uppgifter, med mera.

Uppgift om allergener (om ingrediensförteckningen tillhandahålls på elektronisk väg), importör, partiets nummer och bäst före-datum **får** dock anges utanför detta synfält, se artikel 40.2 i förordning (EU) 2019/33.

Allergener ska anges på svenska i Sverige eller på ett språk som endast obetydligt skiljer sig från svenska. Ämnets beteckning ska framhävas genom en teckenuppsättning som tydligt

skiljer beteckningen från resten av ingrediensförteckningen, exempelvis genom typsnitt, stil eller bakgrundsfärg. Sulfit ska benämnas sulfiter eller svaveldioxid och får åtföljas av ett relevant piktogram som anges i del B i bilaga I till förordning (EU) 2019/33. Mer information:

Allergenmärkning på vin – Livsmedelsverket

Övriga obligatoriska och frivilliga uppgifter behöver inte anges på svenska utan får anges på ett eller fler av EU:s officiella språk, till exempel engelska, franska eller italienska, se artikel 121 i förordning (EU) nr 1308/2013.

Från och med den **19 september 2027** gäller vissa nya märkningskrav.

Då ersätts ovanstående märkningskrav för avalkoholiserade vinprodukter, och kategorin ska istället kompletteras av

- termen *alkoholfritt* om produktens verkliga alkoholhalt är högst 0,5 volymprocent, åtföljt av uttrycket *0,0 %* om produktens verkliga alkoholhalt inte överstiger 0,05 volymprocent, eller
- termen *reducerad alkoholhalt* om produktens verkliga alkoholhalt är över 0,5 volymprocent och ligger minst 30 % under minsta verkliga alkoholhalt för kategorin före avalkoholisering, och
- termen *framställt genom avalkoholisering* när hela eller en del av produkten har avalkoholiserats.

Det blir inte heller tillåtet att upprepa de obligatoriska uppgifterna på en förpackning, och vinprodukter som endast är avsedda för export behöver inte märkas med ingrediensförteckning och näringsdeklaration.

#### 4.5.1.1 Näringsdeklaration och ingrediensförteckning

Vin och vinprodukter som är tillverkat efter den 8 december 2023 är det obligatoriskt att märka med näringsdeklaration och ingrediensförteckning.

Näringsdeklarationen och ingrediensförteckningen kan anges på förpackningen eller etiketten precis som för andra livsmedel, eller tillhandahållas på elektronisk väg, till exempel via en QR-kod. I det senare fallet får ingrediensförteckningen och näringsdeklarationen inte visas tillsammans med annan information för försäljnings- eller saluföringsändamål, och inga användardata får samlas in eller spåras.

Näringsdeklarationen får begränsas till energivärdet, som kan uttryckas av ett ”E” som i energi, om den fullständiga näringsdeklarationen tillhandahållas på elektronisk väg enligt uppgift på förpackningen eller på en etikett som är fäst på förpackningen. Eventuella allergener ska emellertid liksom tidigare anges på förpackningen/etiketten. Det allergena ämnet eller produkten ska föregås av ordet ”innehåller”.

Reglerna om märkning med näringsdeklaration och ingrediensförteckning för vin och vinprodukter finns i artikel 119 i förordning (EU) nr 1308/2013.

Tillämpningsbestämmelser om hur ingredienser får anges finns i artikel 48a i förordning (EU) 2019/33.

**I ingrediensförteckningen** får uttrycket ”druvor” användas istället för att ange de druvor och/eller den druvmust som används som råvaror vid framställningen av vinprodukter. Likaså får uttrycket ”koncentrerad druvmust” användas för att ersätta den koncentrerade druvmust och/eller rektifierade koncentrerade druvmust som används.

De kategorier, namn och E-nummer för oenologiska föreningar, det vill säga ingredienser, tillsatser och processhjälpmedel, som ska användas i ingrediensförteckningen fastställs i: Förordning (EU) 2019/934 – tabell 2 i del A i bilaga I

För andra allergener än sulfiter, ägg och mjölk ska de uttryck som anges i den tabellen användas.

Tillsatser som räknas till kategorierna ”surhetsreglerande medel” och ”stabilisatorer” och som är av liknande slag eller inbördes utbytbara får anges i ingrediensförteckningen med uttrycket ”innehåller... och/eller”, följt av högst tre tillsatser, om åtminstone en av dessa förekommer i slutprodukten.

Tillsatser som räknas till kategorin ”förpackningsgaser”, till exempel kväve och koldioxid, får i ingrediensförteckningen ersättas med den särskilda uppgiften ”Tappat i en skyddande atmosfär” eller ”Tappning kan ske i en skyddande atmosfär”.

Tillsättning av tiragelikör och expeditionslikör vid framställning av mousserande viner får anges med de särskilda uppgifterna ”tiragelikör” och ”expeditionslikör”, antingen ensamma eller tillsammans med en förteckning över deras beståndsdelar, så som fastställs i bilaga II till

förordning (EU) 2019/934. Förteckningen ska i det senare fallet skrivas inom parentes efter orden ”tiragelikör” och ”expeditionslikör”.

Vin och vinprodukter som har framställts/producerats före den 8 december 2023 får märkas i enlighet med de märkningsregler som gällde då, och säljas till dess att lagren tagit slut.

#### 4.5.1.2 Identifiering av QR-kod

Om ingrediensförteckningen och näringsdeklarationen anges elektronisk via en QR-kod på förpackningen är det viktigt att QR-koden är tydligt markerad och att det framgår vad den innehåller, så att konsumenten enkelt kan förstå vart den leder. Se artikel 7.2 i förordning (EU) nr 1169/2011.

Om QR-koden leder till ingrediensförteckningen ska ordet "ingredienser" stå intill QR-koden, se artikel 18.1 i förordning (EU) nr 1169/2011. Om QR-koden leder till näringsdeklarationen ska det stå något ord som gör att konsumenten förstår att den leder dit, till exempel "näringsdeklaration", "näringsvärden", "näringstabell" eller liknande. Om QR-koden leder till både ingrediensförteckningen och näringsdeklarationen ska både ordet ”ingredienser” och något ord som innehåller ”näring” enligt tidigare exempel finnas intill QR-koden. Enbart ordet ”ingredienser” anser Livsmedelsverket inte är tillräckligt för att konsumenten ska förstå att QR-koden även leder till näringsdeklarationen.

*EU-förordning 2019/33 är föremål för en översyn av bland annat reglerna om identifiering av QR-koden och märkning av avalkoholiserat vin. Informationen kommer därför uppdateras när de nya reglerna är beslutade.*

### 4.5.2 Frivillig märkning

Märkningen får **kompletteras** med nedanstående **frivilliga uppgifter** enligt artikel 120 i förordning (EU) nr 1308/2013:

- Uppgift om sockerhalten om det inte är obligatoriskt som för mousserande viner.
- *Endast för vin med skyddad geografisk/ursprungsbeteckning:*

- Traditionella uttryck enligt artikel 112 för produktions- eller lagringsmetoden, kvalitet, färg, typ av plats eller en särskild händelse som är förknippad med historien för produkter med en skyddad geografisk- eller ursprungsbeteckning.
- Namnet på en geografisk enhet som är större eller mindre än det underliggande området för ursprungsbeteckningen eller den geografiska beteckningen.
- EU-logotypen för skyddad geografisk eller ursprungsbeteckning.
  - Uttryck som avser vissa produktionsmetoder.

Nedanstående frivilliga märkningsuppgifter får anges av den som blivit **särskilt godkänd** för detta enligt LIVSFS 2026:2:

- Årgång.
- Namnet på en eller flera druvsorter.
- Druvsortsvin

**Ansökan om godkännande** för att få märka vin med **årgång, druvsort och druvsortsvin** skickas till Livsmedelsverket.
Ansökan om godkännande för märkning av vin med årgång, druva och druvsortsvin

Blanketten ska innehålla följande:

- Uppgift om livsmedelsföretagarens namn och adress samt organisationsnummer, personnummer eller samordningsnummer.
- Uppgifter som styrker att vinproducenten har rutiner som medför att vin som framställs av denne kan märkas korrekt med druvsort(er) och /eller årgång.

I blanketten finns förslag till sådana rutiner.

### 4.5.3 Tillämpningsföreskrifter om frivillig märkning

Tillämpningsföreskrifter om frivillig märkning finns i artikel 49–55 i förordning (EU) 2019/33.

Av artikel 118 i förordning (EU) nr 1308/2013 framgår att märkningen inte får kompletteras med andra uppgifter än de som anges i den förordningen om inte dessa uppgifter uppfyller kraven i direktiv 2000/13/EG och i förordning (EU) nr 1169/2011.

# 5 Märkning av övriga alkoholhaltiga drycker

## 5.1 Aromatiserade vinprodukter

Regleras i förordning (EU) nr 251/2014, förordning (EU) 2024/585 samt i förordning (EU) nr 1169/2011.

Exempel: aromatiserat vin (minst 75 % vin, alkoholhalt 14,5–22 volymprocent), aromatiserad vinbaserad dryck (minst 50 % vin, alkoholhalt 4,5–14,5 volymprocent), aromatiserad drink baserad på vinprodukter (minst 50 % vin, alkoholhalt 1,2–10 volymprocent).

Alkoholhalterna får vara lägre om produkten har framställts av helt eller delvis avalkoholiserat vin. Beteckningen ska då kompletteras med

- termen *alkoholfritt* om produktens verkliga alkoholhalt är högst 0,5 volymprocent, åtföljt av uttrycket *0,0 %* om produktens verkliga alkoholhalt inte överstiger 0,05 volymprocent, eller
- termen *reducerad alkoholhalt* om produktens verkliga alkoholhalt är över 0,5 volymprocent och ligger minst 30 % under minsta verkliga alkoholhalt för kategorin före avalkoholisering, och
- termen *framställt genom avalkoholisering* när hela eller en del av produkten har avalkoholiserats.

Vägledning om tillverkning och märkning av glögg (vinglögg, starkvinsglögg och spritglögg) finns på Livsmedelsverkets webbplats:
Vinglögg, starkvinsglögg och spritglögg – tillverkning och märkning av glögg

### 5.1.1 Näringsdeklaration och ingrediensförteckning

Från och med den 8 december 2023 är det obligatoriskt att märka aromatiserade vinprodukter med näringsdeklaration och ingrediensförteckning.

Näringsdeklarationen och ingrediensförteckningen kan anges på förpackningen eller etiketten precis som för andra livsmedel, eller tillhandahållas på elektronisk väg, till exempel via en QR-kod. I det senare fallet får ingrediensförteckningen och näringsdeklarationen inte visas tillsammans med annan information för försäljnings- eller saluföringsändamål, och inga användardata får samlas in eller spåras.

Näringsdeklarationen får begränsas till energivärdet, som kan uttryckas av ett ”E” som i energi, om den fullständiga näringsdeklarationen tillhandahållas på elektronisk väg enligt uppgift på förpackningen eller på en etikett som är fäst på förpackningen. Eventuella allergener ska emellertid liksom tidigare anges på förpackningen/ etiketten. Det allergena ämnet eller produkten ska föregås av ordet ”innehåller”.

Reglerna om märkning med näringsdeklaration och ingrediensförteckning för aromatiserade vinprodukter, som till exempel vinglögg och starkvinsglögg, finns i artikel 6a i förordning (EU) nr 251/2014. Ytterligare kompletterande regler vad gäller särskilda regler om beteckning av ingredienser för aromatiserade vinprodukter finns i förordning (EU) 2024/585.

Aromatiserade vinprodukter som har framställts/producerats före den 8 december 2023 får märkas i enlighet med de märkningsregler som gällde då, och säljas till dess att lagren tagit slut.

## 5.2 Spritdrycker

Spritdrycker regleras i

- (EU) 2019/787 – den så kallade spritförordningen
- (EU) 2024/1143
- (EU) nr 1169/2011.

Spritdrycker som inte uppfyller kraven i spritförordning men som uppfyller kraven i den tidigare gällande förordning (EG) nr 110/2008 och framställdes före den 25 maj 2021 får fortsätta att säljas till dess att lagren tar slut.

I förordning (EU) 2019/787 finns de generella bestämmelserna för definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker. Den innehåller definition av vad som avses med spritdryck, och olika kategorier av spritdrycker samt beskrivningar av vilka betydelser som ord som sötning, blandning, egalisering, mognadslagring, aromatisering, färgning, likörer och spritglögg ska ges.

Förordningen omfattar bestämmelser om alkoholhalter för de olika kategorierna, tillsatser, beteckningar, märkning och marknadsföring. Den reglerar också användning av namn på spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, samt användning av jordbruksalkohol och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker.

Därtill finns kommissionsförordningar om tillämpningsbestämmelser av spritförordningen, om övergångsbestämmelser, om tillämpningen av avtal mellan tredje land och EU angående ömsesidigt erkännande av vissa spritdrycker, samt rådsbeslut om slutande av avtal mellan EU och USA om ömsesidigt erkännande av vissa spritdrycker.

I kommissionens förordning 2870/2000 fastställs referensmetoder för analys av spritdrycker och jordbruksalkohol.
Förordning (EG) nr 2870/2000

I kommissionens förordning (EU) 2024/1143 finns bestämmelser om ansökningar om registrering av en geografisk beteckning för spritdrycker, invändningsförfarandet, ändringar av produktspecifikationer, avregistrering samt användning av unionssymbolen för skyddad geografisk beteckning.

## 5.3 Cider

För framställning av cider finns svenska regler i Livsmedelsverkets föreskrifter om cider. Reglerna ska tillämpas på cider som produceras och marknadsförs i Sverige.
LIVSFS 2005:11

## 5.4 Övriga alkoholhaltiga drycker

Övriga alkoholhaltiga drycker, exempelvis öl, cider, fruktviner, ”alkoläsk” och blanddrycker, regleras bland annat i förordning 1169/2011 när det gäller märkning.
Förordning (EU) nr 1169/2011

Även andra regler inom livsmedelslagstiftningen kan vara tillämpliga.

# 6 Förpackningsstorlekar

Bestämmelser om olika förpackningsstorlekar finns i SWEDACs föreskrifter, se STAFS 2017:1 på www.swedac.se.

# 7 Övrig lagstiftning

- Alkohollagen (2010:1622)
- Lagen om alkoholskatt (2022:156)
- Livsmedelslagen (2006:804)
- Livsmedelsförordningen (2006:813)
- Förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning osv.
- Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien

# 8 Var hittar jag lagstiftningen?

Föreskrifterna, i konsoliderad form, finns tillgängliga på Livsmedelsverkets webbplats.

Föreskrifterna kan också beställas från Livsmedelsverkets kundtjänst, Box 622, 751 26 Uppsala, tel 018-17 55 00, fax 018-10 58 48.

EU:s förordningar och direktiv finns på Internet, via länken EU-lagstiftning - EUR-Lex (europa.eu). Endast numret på den ursprungliga förordningen eller direktivet anges och senare ändringar kan ha tillkommit. Vissa förordningar kan finnas i konsoliderad form, det vill säga alla ändringar som har gjorts i förordningen har arbetats in i texten.

På EU-kommissionens webbplats finns information och lagstiftning om vin samlat på följande sida (på engelska):
Vin (europa.eu)